

JULES
VERNE
Jules Verne

DOBRODRUŽNÁ ZÁVĚŤ

Jules Verne
DOBRODRUŽNÁ ZÁVĚŤ

PODIVUHODNÁ PUTOVÁNÍ
SVAZEK 40

*Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu nakladatele.*

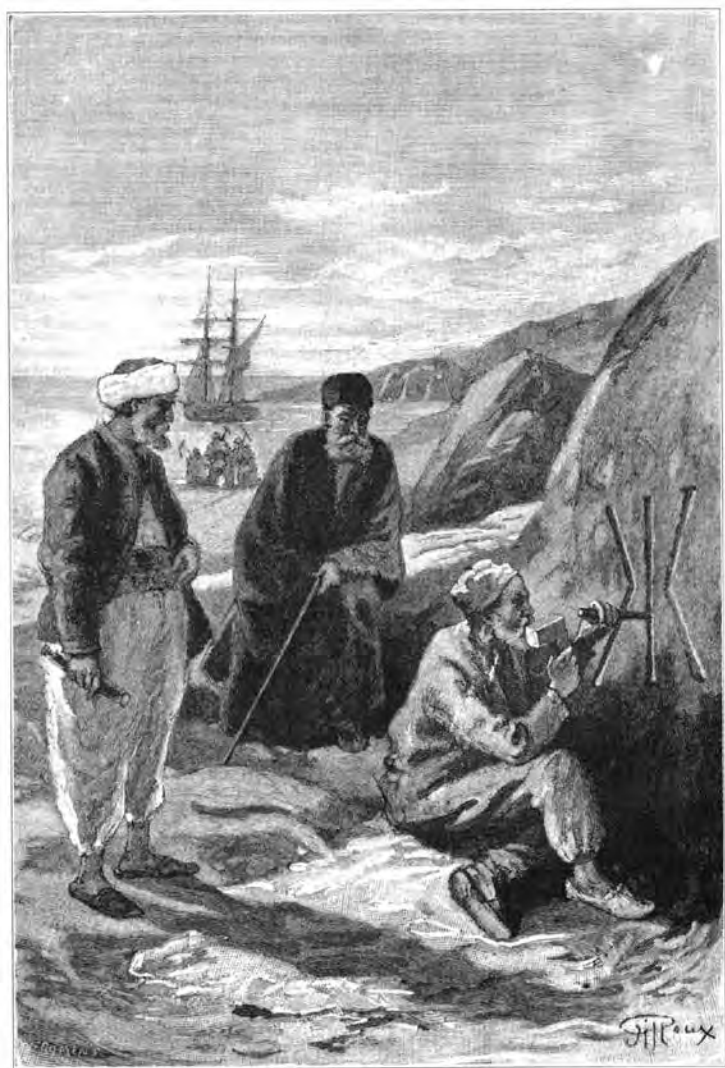
Překlad: Hugo Kosterka

Ilustrace: George Roux

Obálka © Jiří Miňovský – ARBE, 2024

© DOBROVSKÝ s.r.o., 2024

ISBN 978-80-277-5372-7 (pdf)

Jules Verne

DOBRODRUŽNÁ
ZÁVĚŤ

Obsah

Díl první

- I. Kapitola
*v níž neznámý kapitán na neznámé lodi hledá
v neznámém moři neznámý ostrov* 7
- II. Kapitola
v níž je popsáno několik nevyhnutelných dat 20
- III. Kapitola
*ve které je neznámý ostrov přetvořen
v nedobytnou pokladnu* 31
- IV. Kapitola
*ve které se čtenáři představují mistr Antifer a Gildas
Tregomen, dva přátelé úplně odlišných vlastností* 43
- V. Kapitola
*ve které Gildas Tregomen dělá, co může,
aby neodporoval mistru Antiferovi* 55
- VI. Kapitola
*První srážka mezi Západem a Východem,
v níž je Východ poněkud pošramocen Západem* 70
- VII. Kapitola
*v níž se představuje Ben Omarův málo snášenlivý
nižší kancelářský úředník Nazim* 85
- VIII. Kapitola
*v níž se odehrává kvarteto bez hudby,
jehož se velmi ochotně účastní Gildas Tregomen* 99
- IX. Kapitola
*ve které je na mapě atlasu mistra Antifera pečlivě
podškrtnuto jedno místo červenou tužkou* 116

X. Kapitola	
<i>v níž se stručně vypravuje o cestě na parníku</i>	
<i>Steersman z Cardiffu ze Saint Malo do Port Saidu</i>	133
XI. Kapitola	
<i>ve které se Gildas Tregomen vyjádří,</i>	
<i>že se mistr Antifer ke konci života ještě zblázní</i>	149
XII. Kapitola	
<i>Sauk je odhodlán zřici se poloviny dědictví</i>	
<i>Kamylka-paši, jen aby si mohl zajistit druhou</i>	
<i>polovinu</i>	165
XIII. Kapitola	
<i>Patron Tregomen dost šťastně cestuje</i>	
<i>„korábem pouště“</i>	180
XIV. Kapitola	
<i>Mistr Antifer, Gildas Tregomen a Juhel se nemohou</i>	
<i>dočkat konce svého pobytu v Soharu</i>	195
XV. Kapitola	
<i>Juhel měří výšku slunce na strýcův rozkaz</i>	
<i>a za nejkrásnější povětrnosti</i>	208
XVI. Kapitola	
<i>ve které je určitě dokázáno, že Kamylk-paša</i>	
<i>skutečně dorazil na svých mořských putováních</i>	
<i>až do Ománského zálivu</i>	223

Díl druhý

I. Kapitola	
<i>v níž je zveřejněn Juhelův dopis Enogatě,</i>	
<i>ve kterém jsou vypsána dobrodružství hrdinného</i>	
<i>mistra Antifera</i>	237

II. Kapitola	
<i>Antiferův spoludědic se čtenáři představuje podle obvyklých formalit</i>	248
III. Kapitola	
<i>Mistru Antiferovi je podán tak směšný návrh, že mu nezbylo než uprchnout, aby na něho ani nemusel odpovědět</i>	262
IV. Kapitola	
<i>Děsná srážka mezi Západem a Východem končí ve prospěch toho druhého</i>	276
V. Kapitola	
<i>Ben Omar srovnává oba druhy dopravy po souši a po moři</i>	290
VI. Kapitola	
<i>Výpravují se události na cestě z Bonu do Alžíru a pak na parníku z Alžíru do Dakaru</i>	305
VII. Kapitola	
<i>Výpravuje se o různých návrzích a různých příhodách od příchodu do Dakaru až do příjezdu do Loanga</i>	317
VIII. Kapitola	
<i>Ukazuje se, že pro některé cestující není výhodné cestovat na africké lodi</i>	328
IX. Kapitola	
<i>Mistr Antifer a Zambuko stojí na svém, že neopustí ostrov, na němž našli útočiště, dříve, dokud si ho neprohlédnou</i>	346
X. Kapitola	
<i>ve které se nos mistra Antifera a bankéře Zambuka neúměrně prodlužují</i>	358

XI. Kapitola	
<i>Mistr Antifer a jeho společníci jsou přítomni kázání ctihodného Tyrcomela, které jim však nejde příliš pod nos .....</i>	372
XII. Kapitola	
<i>v níž se přesvědčíme, že není snadné přinutit kněze, aby řekl to, co si umínil navždy utajit .....</i>	386
XIII. Kapitola	
<i>V této kapitole zmizí třetí hrdina, jinak nazývaný „zrádce“, z této tragikomické historie .....</i>	401
XIV. Kapitola	
<i>v níž mistr Antifer najde novou listinu signovanou monogramem Kamyłka-paši .....</i>	416
XV. Kapitola	
<i>v níž Enogatin prst opisuje kruh a jaké potom byly následky této nevinné zábavy .....</i>	434
XVI. Kapitola	
<i>Kapitola pro ty budoucí synovce, kteří budou žít po nás za několik století .....</i>	450

DÍL PRVNÍ

I. KAPITOLA

v níž neznámý kapitán na neznámé lodi hledá v neznámém moři neznámý ostrov

Ráno 9. září 1831, asi k páté hodině, opustil kapitán svou kabinu a vystoupil na palubu.

Slunce se již vynořovalo na východě, nebo lépe řečeno, jeho odraz vynikal nad spodní vrstvu atmosféry, kdežto jeho střed se dosud ukrýval pod obzorem. Dlouhá světelná záplava zlatila mořský povrch, jemně zvlněný lehkým kolébáním moře. Zdvíhal se ranní vánek.

Po tiché noci se mohl očekávat velmi krásný den, jeden z těch zářijových dnů, jimiž bývá oblaženo mírné podnebí při sklonku horkého období.

Kapitán přiložil dalekohled k pravému oku, napůl se otočil a řídil objektiv po obvodu, kde obloha splývala s mořem.

Odložil dalekohled a přiblížil se ke kormidelníkovi – starci s ježatou bradou, jehož bodavý pohled ostře vynikal zpod mhouřících se víček.

„Kdy jsi nastoupil stráž?“ zeptal se ho.

„O čtvrté hodině, pane kapitáne.“

Muži spolu hovořili dost neohrabanou řečí, které by žádný Evropan – Angličan, Francouz, Němec nebo člen jiné národnosti

nerozuměl, pokud ještě nenavštívil pobřeží Levanty. Byla to jakási turecká hantýrka smíšená se syrskou.

„Není nic nového?“

„Nic, pane kapitáne.“

„A až dosud žádná loď v dohledu?“

„Jakýsi velký trojstěžník, který se s větrem blížil přímo k nám; prudce jsem se otočil na bok, abych se dostal od korábu pokud možno nejdál.“

„Měl jsi dobrý nápad. A teď?“

Kapitán těkal velmi pozorně dalekohledem po obzoru.

„Obrátit,“ zvolal pak silným hlasem.

Námořníci se chopili díla. Kormidelní ráhno bylo spuštěno, lana trojhranné plachty na šikmém předním ráhne byla povolena a zároveň byla natažena brigová plachta. Loď se otočila a pak se pustila severozápadním směrem, když byla přitažena lana na levém lodním boku.

Byla to čtyřtunová dvojstěžní briga, obchodní loď, ze které udělali, s částečnými přeměnami, zábavní jachtu. Kapitán měl pod svým velením kuchaře a patnáct mužů – mužstvo, které stačilo na lodní práce, složené ze statných námořníků, jejichž oblek – krátká kazajka, čepice, široké spodky a námořnické boty připomínal námořnictvo z evropského Orientu.

Tato loď neměla na lodním štítku ani vpředu na zevnějším okřídlení žádný nápis se svým názvem. Neměla žádnou vlajku. Ostatně, aby se vyhnuli každému znamení pozdravu, tak vždy, kdykoliv hlídka ohlásila loď, měnila briga svůj směr.

Byla to snad pirátská loď – které se v této době a těchto končinách objevovaly – a která se bála pronásledování?... Nikoliv. Marně byste hledali na její palubě zbraně a také žádná loď s tak malým počtem mužstva by se neodvážila podniknout takové nebezpečí.

Byla to tedy podloudnická loď, pašující podél pobřeží nebo z jednoho ostrova na druhý? Ne, a ani nejchytřejší celní úředník, kdyby navštívil její spodní část, rozházel náklad, rozvázal balíky, prohlédl skříň, by nenašel ani jediný kus zboží, které by budilo podezření. A je třeba říci pravdu, že loď nenesla žádný náklad. Jen potraviny, sudy vína a kořalky na několik let na dně podpalubí. Vzadu pod palubou byly tři sudy z dubových dužin důkladně obité železem... Bylo je vidět, zbyly zde jako přítěž – dobrá přítěž, která prospívala lodi, že mohla mít pevně napjaté plachty.

Snad by se někdo mohl domnívat, že tyto tři sudy obsahovaly střelný prach nebo jinou výbušnou látku.

Patrně neobsahovaly, neboť nebyla nutná obezřetnost, když se vstupovalo do místnosti, kde byly uschovány.

Ostatně ani jeden lodník by nepodal žádné určitější sdělení k této věci – o účelu této lodi a pohnutkách, které nutily měnit její směr, kdykoliv se blížila cizí loď, o pohybu a couvání, kterým se už celých čtrnáct měsíců její plavba vyznačovala, o vodách, v nichž nyní plula, chvílemi s plnými plachtami, jindy se staženými, ať už jela vnitrozemským mořem, nebo po hladině širého oceánu. Za tohoto nevysvětlitelného těkání se vynořilo několik pobřeží, avšak kapitán se jim vždy co nejrychleji vyhnul. Bylo zpozorováno několik ostrovů, ale rázným stočením kormidla je minuli bez povšimnutí. Kdybyste pohlédli do lodní knihy, poznali byste podivné změny její cesty, které se nedají vysvětlit ani změnami větru, ani jevy na obloze. Byly tajemstvím mezi kapitánem – asi čtyřicátníkem s rozježenými vlasy – a osobou hrdého vzezření, která se právě objevila ve vchodu do kajuty.

„Nic?“ otázal se muž.

„Nic, Vaše Excellence...“ zněla odpověď.

Pokrčení ramenou, prozrazující částečnou rozmrzelost, ukončilo rozmluvu skládající se ze čtyř slov. Neboť osoba, kterou kapitán oslovil tímto vznešeným titulem, sestoupila nazpět

Za dvě hodiny nato mu byla přinesena snídaně.

po schodech a odešla do své kajuty pod palubou. Tam se rozložila na pohovce a zdálo se, že se oddala lhostejnosti. Ačkoliv ležela nehybně, jako by se spánek zmocnil celé její bytosti, přece jen nespala. Bylo snadné poznat, že je ponořena do nějakých mučivých myšlenek.

Tomuto muži bylo asi padesát let. Jeho vznešená postava, statná hlava s bohatými vlasy, prokvétajícími šedinami, široká brada, rozvětřující se nad jeho prsy, černé oči oživené živým pohledem, hrdý, ale zasmušilý nebo spíše rozladěný výraz a důstojné chování nasvědčovaly tomu, že tento člověk pochází ze vznešeného rodu. Jeho oděv bylo těžké určit. Široký kaftan hnědé barvy, na rukávech pošíť šňůrami, ozdobený mnohobarevnými cetkami, ho zahaloval od ramen až po paty. Hlava byla pokryta zelenou čepicí s černým střapcem.

Za dvě hodiny nato mu mladý sluha přinesl snidani, kterou položil na pohyblivý stůl upevněný na podlaze kajuty, již pokrýval těžký koberec s pestrými květy. Chutně připravených jídel a vonné kávy ve dvou stříbrných a jemně cizelovaných číších, ze kterých se skládalo jeho menu, si sotva povšiml.

Nato byla vedle něj postavena dýmka narghile, vypouštějící kolem sebe vonný kouř; vzal do rtů mezi zuby jantarovou špičku, oslňující svou bělostí, a znovu se oddal svému snění uprostřed příjemného dýmu latakie.

Tak uplynula část dne, mezitímco loď volně unášena vlnami širého moře, pokračovala ve své neurčité jízdě po hladině oceánu.

O čtvrté hodině Jeho Excellence vstala, prošla se několik kroků, postavila se před pootevřeným okénkem, obrátila zrak na obzor a přiblížila se k jakýmsi schodům zakrytým kobercovou stěnou. Tyto schody, když se na ně vstoupilo, otevřely vchod do komory umístěné pod podlahou kajuty.

Zde byly uschovány tři sudy sevřené obručemi, o kterých již byla zmínka. Jeho Excellence skloněná nad schody, podržela

tuto polohu několik okamžiků, jako by ji zjev těchto sudů hypnotizoval. Pak se vzpřímila:

„Nikoliv... Žádné váhání!“ zašeptala sama k sobě. „Nenajdu-li neznámý ostrov, kde bych je mohl v tajnosti zakopat, bude lépe, když je dám vhodit do moře.“

Zavřela schody, na které se opět spustila kobercová stěna; zamířila ke schůdkům kajuty a vystoupila na palubu.

Bylo již pět hodin odpoledne. Nenastala žádná změna v povětrí. Obloha byla poseta jemnými mráčky. Loď byla následkem slabého vánku skloněna úplně dopředu, s lany svinutými na levou stranu, vlekla za sebou klikatou vodní stopu tvořenou rozmarem zvlněného moře.

Jeho Excellence pomalu přelétla zrakem celý obzor označovaný střelkou kompasu na pozadí jasného azuru. Z místa, kde stál, bylo vidět zemi, vzdálenou asi čtrnáct až patnáct mil. Avšak na přímočaré hranici oblohy a vody nevyvstávalo žádné zvlnění pevniny.

Nyní k němu přistoupil kapitán a byl přivítán stále stejnou nevyhnutelnou otázkou:

„Nic?“

A kapitán vyrukoval s nezměnitelnou odpovědí:

„Nic, Vaše Excellence.“

Vznešená osoba setrvala několik okamžiků v mlčení. Nato usedla na lavici v zádi, kdežto kapitán kráčel proti větru, pohybuje dalekohledem ve své neklidné ruce.

„Kapitáne!“ řekl po chvíli, když ještě jednou pohlédl na širé prostranství.

„Co si přeje Vaše Excellence?“

„Chci určitě vědět, kde jsme...“

Kapitán rozvinul námořní mapu a rozložil ji na svrchním roubení lodi.

„Zde,“ odpověděl a ukázal tužkou místo, kde se poledník protínal s rovnoběžkou.

„V jaké vzdálenosti od tohoto ostrova... na východ?“

„Dvaadvacet mil.“

„A od téhle země?“

„Asi šestadvacet.“

„Nikdo zde na lodi neví, ve kterých místech nyní plujeme?“

„Nikdo, kromě mne a Vás, Excellence.“

„Ani kterým mořem plujeme?“

„Ani to ne. Už delší dobu probíháme tolika různými směry, že ani nejzkušenější loďník se v nich nevyzná!“

„Proč mi zlý osud nedovoluje najít ostrov, který by unikl pozornosti námořníků, a když ne ostrov, alespoň ostrůvek anebo jen skálu, kterou bych sám objevil? Chtěl bych tam zakopat své poklady a pak by stačilo několik dnů jízdy, až by nastala doba je zase vyzdvihnout... ačkoliv, ovšem nastane-li někdy ta doba.“

Po těchto slovech se vznešená osoba opět ponořila do hlubokého mlčení, které kapitán nepřerušil, a naklonila se přes lodní okřídli. Když chvíli pozorovala mořské tůně, tak průhledně, že jimi mohl zrak proniknout do hloubky více než osmdesáti stop, prudce se najednou obrátila.

„Dobře,“ zvolala, „této tůni tedy svěřím své bohatství...“

„Ale tůně je už nikdy nevrátí, Excellence!“

„Eh, ať je raději zničeno, než aby se dostalo do rukou nepřátel nebo nepravých lidí!“

„Jak je libo.“

„Ano, nenajdeme-li do večera v těchto místech žádný ostrov, budou tři sudy vrženy do moře!“

„Bude vyhověno vašim rozkazům!“ odvětil kapitán, který poručil otočit loď.

Vznešená osoba se opět vrátila na zád', opřela se lokty o roubení lodi a upadla do stavu snivé ospalosti, jaký byl u ní

zvykem. Slunce právě zapadalo. V tuto roční dobu, 9. září, to je čtrnáct dní před podzimní rovnodenností, zapadalo několik stupňů k západu, totiž na tom místě obzoru, které obracelo kapitánovu pozornost. Objeví se v tomto směru nějaké vysoké pohory, výběžek břehu nějaké pevniny nebo ostrova?

Tato hypotéza byla nemožná, neboť mapa neoznačovala žádnou pevnou půdu v celém okruhu patnácti až dvaceti mil v těchto místech velmi navštěvovaných obchodními loděmi a následkem toho velmi známých všem námořníkům. Je zde nějaká osamělá skála, písčina, vyčnívající několik stop nad vodní hladinou, jež by se hodila za místo k uschování bohatství a kterou Jeho Excellence dosud marně hledala?... Avšak na velmi důkladném hydrografickém záznamu této části moře pořád nebylo vidět nic podobného. Někjaký ostrov s třístícemi se vlnami, kterými by byl obklopen, s rozháraným okolím vodních krupějí a příbojem, by neušel pozorování námořníků. Na mapě by byl určitě zaznamenán. A kapitán hodlal ze své strany tvrdit, že na tomto místě, kde jeho zrak přelétal nesmírný obvod, není ani osamělé skalisko.

„To je jen přelud!“ myslil si, když znovu namířil dalekohled na toto podezřelé místo, a to co nejpozorněji.

Skutečně nebyla v prostoru objektivu znát žádná ani sebe-menší stopa.

V tomto okamžiku – o šesté hodině a několika minutách, začínalo slunce zapadat za obzor a syčelo při doteku s mořem, lze-li věřit tomu, co svého času tvrdili Iberové. Při západu, podobně jako při východu, působí odraz, že je ještě vidět, ačkoliv už zmizelo pod obzorem. Světelný pruh dopadající šikmo na hladinu se táhl do velké dálky jako průměr od východu na západ. Poslední vlnky, podobající se ohnivým pruhům, se chvěly v hynoucím vánku. Tento lesk se najednou rozšířil, když hořejší okraj terče, vyrovnávající se s hladinou, vypouštěl

poslední jasný paprsek. Trup brigy se rychle ztemňoval, kdežto její hořejší plachty se dosud rděly posledními červánky.

„Haló!“

„Co je!“ otázal se rychle kapitán.

„Země před námi napravo!“

Země, a to v tom směru, kde se kapitán ještě před několika minutami domníval, že rozeznává mlhavé obrysy? Tak se nemýlil?

Na křik hlídky se vyhrnuli námořníci k lodnímu okřídli a pohlíželi k západu. Kapitán s dalekohledem zavěšeným na řemeni se zachytil lanoví hlavního stěžně, vylezl obratně po lanovém žebříku, obkročil příčku na konci stožární plachty, přiložil dalekohled k oku a pátral po obzoru v naznačeném směru.

Hlídky se nemýlila. Asi ve vzdálenosti šesti nebo sedmi mil se vynořil jakýsi ostrov, jehož obrysy se černě odrážely o poslední zbarvení oblohy. Mohl se považovat za skálu prostřední výše, kterou ovinoval dým sirnatých plynů. O padesát let později by lodník tvrdil, že je to kouř velkého parníku, jedoucího plnou parou. Avšak v roce 1831 bylo těžké se domýšlet, že oceány budou jednou rozrývány těmito ohromnými lodními stroji.

Ostatně kapitán neměl čas na uvažování, pouze pozoroval. Sledovaný ostrov brzy zmizel ve večerní mlze. Avšak to nevadilo, byl zpozorován, dobře zpozorován. V tom ohledu o něm nelze vůbec pochybovat.

Kapitán slezl opět na palubu a vznešená osoba, kterou tato událost vyrušila z jejího snění, mu dala znamení, aby se k ní přiblížil. Zase stejný způsob vypytování:

„Tak co?“

„Už tu je, Excellence!“

„Nějaká pevná země?“

„Bezpochyby ostrov.“

„Jak daleko...“

„Asi šest mil k západu.“

„A mapa v tomto směru neoznačuje nic?“

„Docela nic.“

„Jsi si tím jist?“

„Jsem.“

„Byl by to dosud neznámý ostrov?“

„Domnívám se tak.“

„Lze se domýšlet?“

„Ano, Excellence, neboť tento ostrov není dávného původu.“

„Tedy nový?“

„Chtěl bych to tvrdit, protože jsem pozoroval, že je obklopený vulkanickým dýmem. V těchto končinách působí plutonské síly velmi často a projevují se podmořským bouřením.“

„Mohu ti, kapitáne, věřit! Nepřál bych si nic víc než najít skálu, která náhle vystupuje z moře! Jistě na ní nebude živé duše...“

„Nebo lépe, Excellence, bude náležet prvnímu dobyvateli.“

„Tím budu já, že...“

„Ano... vy...“

„Pluj přímo k této zemi!“

„Přímo... ale opatrně!“ odpověděl kapitán. „Naše briga by mohla ztroskotat, trčí-li skály, což je možné, do velké dálky. Navrhuji, abychom vyčkali do rozednění, abychom poznali okolí a mohli pak přistát u ostrova.“

„Vyčkejte tedy... a plujte stále k pevnině...“

„Jak poroučíte!“

Muselo se jednat po námořnicku. S lodí se totiž nelze vůbec odvážit na mělčiny, které nebyly dosud ještě nikdy poznány. Při přibližování se k pevnině nelze jinak postupovat než s olovnicí zavěšené na šňůře, a to nikdy v noci.

Vznešená osoba se nyní vrátila do své kajuty a spánek přivřel její víčka, hoch ji nemusel budit při prvním denním rozbřesku; neboť ještě před východem slunce už stála na palubě.

Kapitán sám nechtěl opustit můstek ani ponechat na starostí vrchnímu lovníkovi, aby bděl až do rána. Nastávala pomalu noc. Obrysy se ztrácely víc a víc na obzoru, jehož obvod se stále zužoval. Na obloze poslední mráčky, dosud nasycené posledními paprsky, se začaly roztahovat. Vánek vál již skoro celou hodinu. Lodi byla ponechána jen nejnútnejší plachta, aby se udrželo v činnosti kormidlo a briga ve svém směru.

Nyní se obloha pomalu zatřpytila prvními hvězdami. Na severu zářila Severní hvězda jako nehybné oko bez živého lesku, kdežto Arktur se třpytil, doplňuje oj Velkého vozu. Na protější straně Severní hvězdy rýsovala Kassiopeia své třpytivé dvojité V. Pod ní se objevila Kapela na témže místě, kde se vynořila včera a kde se vynoří zítra o čtyři minuty dříve. Na usínajícím mořském povrchu panovala ona nevyjádřitelná strnulost, kterou s sebou přináší noční doba.

Kapitán, opřený vpředu loktem o rumpál, se nepohyboval víc než ten rumpál, o který byl podepřen. Nesnil o ničem než o místě, jež v umdlévajícím denním světle zpozorovali. Různé pochybnosti mu tanuly na mysli, pochybnosti, kterými noční doba obtěžuje lidskou mysl. Nedal se snad ovlivnit nějakým klamem smyslů? Je skutečně pravda, že se tam vynořil dosud nepoznaný ostrov? Eh ano... Zajisté. Tyto končiny znal kapitán velmi dobře, vždyť jimi projížděl ne jednou, nýbrž nastokrát... V zeměpisných místech se nemýlil ani o míli a sebevzdálenější pevnina byla pro něj vzdálena jen osm nebo deset mil... Avšak; když se nemýlí a když se na tom místě skutečně vynořil z mořské tůně ostrov, nemůže už být obsazen lidmi... Nevystavěl si na něm již některý námořník příbytek?... Angličané, ti exekutoři oceánů, ti by jistě dávno zabavili ostrov, který by ležel v jejich námořních cestách a hned by se ho zmocnili! Neobjeví se odtamtud nějaká ohnivá záře, známka toho, že je ostrov již v něčí moci?... Je možné, aby vznik tohoto skalního seskupení

Kapitán, opřený vpředu loktem o rumpál, pohlížel nehybně do tiché noci...

trval už několik neděl, několik měsíců a k tomu v této části moře, tak často navštěvované loděmi, a aby po celou tu dobu unikl pozorování námořníků, sextantu hydrografů?

V tomto neklidu čekal kapitán nepokojně a netrpělivě na příští ráno. Prozatím nic nenaznačovalo přítomnost ostrova – ani odraz par, kterými se zdál obestřen, a jež by mohly v temnu barvit obzor stínem dýmu. Všude splývala obloha s vodou v jednu a tutéž temnotu.

Hodiny míjely. Souhvězdí u severního pólu opsala již čtvrt kruhu kolem nebeské osy. Toto jasno dovolovalo zrakům rozeznat jemné mráčky kupící se v zenitu. Scházelo ještě jen několik málo stupňů, aby slunce dostihlo obzor. Avšak tolik světla nebylo třeba, aby námořník mohl najít naznačený ostrov, jestliže na tom místě skutečně byl.

V tom okamžiku vystoupila také vznešená osobnost ze své kabiny a zamířila na palubu tam, kde dosud stál kapitán.

„Tak... co je s tím ostrovem?“ otázala se.

„Tamhle, Excellence,“ odpověděl kapitán a ukazoval na skupinu skal ve vzdálenosti asi dvou mil.

„Přirazíme...“

„Jak poroučíte.“

II. KAPITOLA

v níž je popsáno několik nevyhnutelných dat

Ať se čtenář nadmíru nepozastavuje nad tím, že na počátku této kapitoly vystupuje na scénu Mehmet Ali. Ať byl význam tohoto vznešeného paši v historii Levanty jakýkoliv, nebyl by se objevil v historii tohoto napínavého vyprávění, kdyby nebyly vztahy, ač nepříjemné, mezi osobností jedoucí na této brize a zakladatelem moderního Egypta.

V této době nedobyl ještě Mehmet Ali pomocí armády svého syna Ibrahima Palestinu a Sýrii, patřící sultánovi Mahmudovi, vládci obojího Turecka, evropského i asijského.

Dokonce právě naopak byli sultán a paša dobrými přáteli a tento poskytl onomu výhodnou pomoc při podmaňování Morey a zmaření osvobozovacích snah této malé řecké země.

Několik let sídlil Mehmet Ali s Ibrahimem klidně ve svém pašalíku. Jejich ctižádost ale jistě tížil onen stav poddanství, který z nich tvořil obyčejné poddané Porty, a tak hledali příležitost a snad jí i napomáhali, aby tyto svazky trvajících celá staletí přetrhli.

V Egyptě žil člověk, jehož bohatství nashromážděné četným příbuzenstvem, patřilo mezi nejbohatší v celé zemi. Tento

člověk bydlel v Káhiře. Jmenoval se Kamyk-paša a byl to ten, kterého kapitán tajemné brigý oslovoval Excellence.

Byl neobyčejně srdnatý a nadšený orientalista, a proto byl znepokojován snahami Evropy podmanit si levantské národy. I když byl rodem Egyptan, byl ohnivým přívržencem Turecka, neboť zjišťoval, že odpor proti západní invazi bude vážnější, vytrvalejší a ostřejší po boku sultána nežli po boku Mehmeta Aliho. Proto se vrhl do toho zápasu tělem i duší. Narodil se ve vojenské rodině roku 1780 a vstoupil do armády Džezara v necelých dvaceti letech, kde si brzy osobní odvahou získal titul a hodnosti paši. V roce 1799 dával napospas nejednou svoji svobodu, své jmění a svůj život v boji proti Francouzům pod velením Napoleona Bonaparta vedle generálů Klébera, Régnier, Lannese, Bona a Murata. Po bitvě u El Arishu byl zajat i s jinými Turky a mohl se vykoupit, kdyby podepsal slib, že proti francouzským vojákům nebude brojit. Protože počítal s neuvěřitelným obratem štěstí, byl rozhodnut bojovat až do konce a byl ve svých snahách vytrvalý; proto tento slib odmítl. Podařilo se mu uniknout a potom ho bylo možno vidět ještě zuřivějšího než dříve v různých srážkách vyznačujících spor mezi oběma národy. Byl rozhodnutý, že dokud bude živ, bude bránit neporušenost tureckého území.

Po kapitulaci Jaffy 6. března patřil mezi ty, kteří se vzdali s tou podmínkou, že bude ušetřen jejich život. Když tito zajatci v počtu čtyři tisíce, z větší části Albánci nebo Arnauti, byli uvedeni před Napoleona Bonaparta, ten si myslel, protože měl ze zajatců strach, že propustit tyto hrůzu vzbuzující vojáky by znamenalo pustit je přímo jako posilu posádce paši v Saint Jean d'Acru. Ukázal, že patří mezi ty vítěze, kteří se ničeho nebojí, a dal rozkaz, aby zajatce zastřelili.

Tentokrát se jim nenabízelo, jako el arišským zajatcům, že budou propuštěni s podmínkou, že vystoupí z vojska. Nikoliv! Byli odsouzeni k smrti.

Byli zastřeleni na pobřeží, a ti, které kulka nezasáhla, a mysleli si, že dostanou milost, našli svou smrt podle toho, jak se kde objevili na břehu.

Kamylk-paša ale neměl zahynout takovým způsobem. Setkal se s lidmi, s Francouzi – kteří tady zasluhují čestné zmínky. Těm se tato hrozná nelidskost zhnusila, byla ovšem nevyhnutelná v čase války. Tito citliví lidé šťastně zachránili několik zajatců. Jeden z nich, jakýsi lodník na kupecké lodi, který se právě tu noc zdržoval na břehu, na kterém mohl někde přispět nešťastníkům, zahlédl Kamylka-pašu, těžce zraněného kulkou. Přenesl ho na bezpečné místo a pečoval o něj, až se uzdravil. Mohl zachráněný zapomenout na jemu prokázané služby? Jak se podruhé setkal se svým ochráncem a za jakých okolností se to stalo, to je tématem našeho podivného, ale pravdivého příběhu. Zkrátka po třech měsících mohl Kamylk-paša zase chodit.

Bonapartova výprava se u Saint Jean d'Acru setkala s nezdarem. Za velení Abdallaha, paši z Damašku, překročila turecká armáda 4. dubna Jordán a naproti tomu se octla švadrona Sydneye Smitha na území Sýrie. A ačkoliv Bonaparte vyslal Kléberovu divizi s Junotem a sám se odebral na místo boje, ačkoliv porazil Turky v bitvě u hory Tabor, přece bylo na nové obléhání Saint Jean d'Acru už pozdě. Zatím tam přišla posila dvanácti tisíc lidí. Ve francouzském vojsku vypukl mor a 20. května se Napoleon Bonaparte rozhodl, že od obléhání upustí.

Kamylk-paša se nyní domníval, že se může vrátit do Sýrie. Vrátit se do Egypta, v této době tak nepokojné země, by bylo nanejvýš nerozumné. Bylo nutné vyčkat na příhodnější dobu a Kamylk-paša skutečně čekal celých pět let. Pomocí svého

bohatství mohl pohodlně žít v různých provinciích v ochraně před egyptskou hltavostí. Tato léta jsou pamětihodná objevením syna obyčejného agy, který se vyznamenal neobyčejnou statečností v bitvě u Abukiru roku 1799. Byl to Mehmet Ali, jehož vliv nabyl takových rozměrů, že dovedl přinutit mameluky, aby se vzbouřili proti guvernérovi Khoserewu-pašovi, popudil je proti jejich vůdci, sesadit Khurschida, Khosrewova nástupce a konečně se prohlásit za místokrále v roce 1806, se souhlasem vznešené Porty.

Dvě léta předtím zemřel Džezar, ochránce Kamyłka-paši. Ten se cítil v zemi opuštěn a myslel, že mu nehrozí žádné nebezpečí, aby se mohl odebrat do Káhiry!

Bylo mu nyní sedmadvacet let a díky novým odkazům se stal jedním z největších boháčů Egypta. Necítil žádnou náklonnost ke sňatku, protože byl málo sdílné povahy a měl zálibu pro uzavřený život a přilnul proto tím náruživěji k válečnému zaměstnání. Proto čekal na příležitost, kdy bude moci svých schopností využít, a zatím si chtěl krátit čas dlouhými a dalekými cestami; k této činnosti ho nutila bujará čilost jeho mládí.

Ale copak neměl Kamyłk-paša přímé dědice, kterým by mohl zanechat své nesmírné jmění? Copak tu nebyl žádný příbuzný, jenž by si na ně mohl dělat nároky?

Jakýsi Murad, narozený v r. 1786, mladší o šest roků než on, byl jeho bratranec. Poněvadž je od sebe dělilo politické vyznání, nestýkali se, ačkoliv oba bydleli v Káhiře. Kamyłk-paša zastával otomanské zájmy a tuto svou oddanost, jak už bylo řečeno, také prokázal. Murad však vzdoroval otomanskému vlivu jak slovy, tak i skutky a stal se brzy rádcem Mehmeta Aliho v jeho akcích proti sultánu Mahmudovi.

Avšak tento Murad, jediný příbuzný Kamyłka-paši, byl tak chudobný, jak byl paša bohatý, a nemohl se těšit na bratrančovo jmění, dokud se oba spolu nějak neusmíří. Smíření mezi

Přenesl ho na bezpečné místo...

nimi rozhodně nemohlo nastat. Naopak nevraživost, nenávisť a všechny ostatní její důsledky tvořily čím dál tím větší propast mezi těmito posledními členy jejich rodu.

Uplynulo osmnáct let od roku 1806 do roku 1824, ve kterých nebyla vláda Mehmety Aliho narušena žádnou vnější válkou. Nyní však musel zápasit proti vzrůstajícímu se vlivu a nebezpečnému ruchu mameluků, těch živlů, jimž byl vděčný za svůj trůn. Všeobecná krvavá srážka, k níž došlo r. 1811 v celém Egyptě, ho této hrozně milice zbavila. Potom bylo zajištěno mnoho let klidu místokrálovým poddaným, jehož poměr k divanu byl alespoň podle zdání bezvadný, neboť sultán nedůvěřoval svému místodržiteli, a to z dobrých důvodů.

Kamylk-paša často pociťoval důsledky velké Muradovy nenávisť. Ten totiž spoléhal na častěji prokázané místokrálovy sympatie a nepřestával popuzovat svého vládce proti bohatému Egyptanovi. Připomínal mu, že on je stoupenec Mahmuda, přítelem Turků, že pro ně proléval svou krev... Aby mu věřil, co je to nebezpečná osoba, slídivý člověk – a snad i špeh... Takové nesmírné bohatství v jedné ruce prý často bývá nebezpečné... Zkrátka o něm řekl všechno, co je možné říci, aby byla řádně podrážděna hltavost vládce bez zásad a svědomí.

Kamylk-paša se o to nezajímal. Žil v Káhiře osamoceně, takže bylo těžké mu nastražit léčku, do které by se chytil. Opouštěl Egypt jen proto, že se vydával na daleké cesty. Měl k tomu svou vlastní loď, jíž velel kapitán Zó, o pět let mladší než on a tělem i duší mu oddaný, projížděl na ní asijská i evropská moře bez určitého cíle a s hrdou lhotejností k lidstvu.

A tady se naskytá otázka, jestli nezapomněl na francouzského námořníka, který ho zachránil před jistou smrtí? Zdáli nezapomněl... ó nikoliv, rozhodně ne. Takové služby se nikdy nezapomínají. Nuže, byly již tyto služby také odměněny? To se

nezdá být pravděpodobné. Nebo snad napadlo někdy Kamyłka-pašu, aby je splatil později a nečekal než na vhodnou příležitost, až ho některá mořská vyjíždka přivede do francouzských vod?

... Kdo na to může odpovědět?

Kolem roku 1822 nebylo ostatně pro bohatého Egyptana tajemstvím, že je přímo podezříván a špehován za svých procházek Káhirou. Mnohé cesty, které chtěl podniknout, mu byly z vyššího rozkazu místokrále zakázány. Vlivem neumdlévajícího bratranceva našeptávání byla jeho svoboda vážně ohrožena.

Tento se totiž ve věku třiceti sedmi let, tedy roku 1823, oženil za podmínek, které nezaručovaly, že mu zajistí vznešené postavení. Vzal si totiž mladou ženu z felláhů, téměř otrokyni. Proto nebylo divu, že pokračoval v tajných piklech, jimiž hodlal poškodit situaci Kamyłka-paši a těžil z vlivu, který měl na Mehmeta Aliho a jeho syna Ibrahima.

Ostatně Egypt měl brzy zahájit vojenskou periodu, v níž se jeho zbraně měly údajně blýskat. Psal se rok 1824. Řecko se vzbouřilo proti sultánu Mahmudovi a on se dovolával pomoci svého místodržitele proti této vzpouře. Ibrahim se s počtem sto dvaceti lodí pustil k Morei, kde vystoupil s mužstvem na pevninu.

Nyní se naskytla Kamyłku-pašovi příležitost, aby si poněkud zpříjemnil život, že se opět vmísil do nebezpečných výprav, už dvacet let zanedbaných, a to s tím větším západem, protože šlo o zachování práv Porty ohrožovaných vzpourou na Peloponésu. Nabídl se, že bude zastávat nějaké vyšší vůdcovské místo v Ibrahimově armádě. Dostalo se mu prvního odmítnutí. Chtěl tedy sloužit jako důstojník ve vojsku sultána. Následovalo druhé odmítnutí. Copak to nebyly důsledky hanebných pletich těch lidí, kterým velmi záleželo na tom, aby neztratili z dohledu příbuzného milionáře?

Zápas Řeků o samostatnost měl tentokrát skončit ve prospěch tohoto hrdinského národa. Po třech letech, v nichž byli Řekové nelidsky štváni Ibrahimovými vojsky, porazila společná akce francouzského, anglického a ruského loďstva turecké námořní loďstvo v boji u Navarinu roku 1827, potom byl místokrál okolnostmi přinucen stáhnout nazpět k Egyptu své lodě i mužstvo. Ibrahim se vrátil do Káhiry, doprovázen Muradem, který se zúčastnil peloponéské výpravy.

Od tohoto dne se situace Kamyłka-paši zhoršila. Muradova závist se zuřivě rozpoutala, když se mu na počátku roku 1829 narodil syn z jeho manželství s mladou ženou nízkého původu. Jak bylo vidět, rodina slibovala, že stále poroste, ale ne s ohledem na své jmění. Bylo tedy potřeba, aby se bratrancovo jmění dostalo do Muradových rukou. Místokrál sám by se nezdráhal této loupeže zúčastnit. Podobné úslužnosti byly v Egyptě na denním pořádku a dosud jsou i v zemích s méně orientální civilizací.

Musíme si zapamatovat, že tento Muradův syn se jmenoval Sauk. Za takového stavu věcí Kamylk-paša okamžitě pochopil, že mu nezbyvá než jedno: dát dohromady své bohatství, skládající se většinou z diamantů a drahých kamenů, a vyvést je z Egypta. Toto bylo také provedeno s nemalou obratností a chytrostí pomocí některých cizinců, bydlících v Alexandrii, kterým se s tím bohatý Egyptřan neváhal svěřit. Se svou důvěrou se obrátil na pravou adresu a celý ten výkon se provedl s největší tajností. Kterí to byli cizinci a které národnosti patřili, to věděl pouze sám Kamylk-paša.

Ostatně tři soudky s dvojitým obalem, pobité železem a podobající se sudům, jež se plní španělským vínem, stačily, aby uschovaly v sobě všechno jeho bohatství. Byly tajně dopraveny na palubu neapolského speronara a jejich majitel doprovázený kapitánem Zóem za nimi přišel, aby na něm podnikl svou cestu,

když předtím překonal na sto různých překážek, protože byl pronásledován z Káhiry do Alexandrie a byl střežen, sotva se v tomto městě objevil.

Za pět dnů ho dovezl speronare do přístavu Latakia a odtud se dostal do Aleppa, které si zvolil za svůj nový pobyt. Tady v Sýrii se snad již nemusel bát Murada, protože byl chráněn svým starým přítelem generálem Abdallahem, jenž se nyní stal pašou v Saint Jean d'Acru. Copak ho nemohl Mehmet Ali, když byl tak odvážný, dosáhnout i v území provincie, na kterou ještě sahala všemocná pravomoc vznešené Porty?

I to bylo možné.

A skutečně, ještě téhož léta – 1830 – přerušil Mehmet Ali své styky se sultánem. Přetrhnout svazky poddanství, které ho vázalo k Mahmudovi, připojit Sýrii ke svému panství v Egyptě a snad se stát svrchovaným vládcem tureckého sultanátu, tyto plány nebyly pro místokrálovu ctižádost příliš dalekosáhlé. Nebylo nesnadné si k tomu najít záminku.

Felláhové, týraní úředníky Mehmeta Aliho, hledali útočiště v Sýrii, kde je Abdallah vzal pod svou ochranu. Místokrál na něm žádal vydání svých poddaných. Paša ze Saint Jean d'Acru to odmítl. Mehmet Ali žádal sultána o dovolení, aby k tomu Abdallaha přinutil zbraní. Mahmud mu odpověděl, že felláhové jsou turečtí poddaní, proto je nemusí vydat egyptskému místokrálovi. Ale brzy nato, protože si chtěl pojistit Mehmet Aliho pomoc, nebo alespoň jeho neutralitu, při vzpouře skutarského paši, vydal žádané dovolení.

Různé události, mezi nimi objevení se cholery na březích Levanty, zadržely Ibrahimův odjezd v čele velké armády v počtu třiceti dvou tisíc mužů a dvaceti dvou válečných lodí. Kamylk-paša měl nyní čas, aby uvažoval o nebezpečí, které mu hrozí po objevení Egyptanů v Sýrii.

Byl už nyní jednapadesátiletým mužem a padesát jedna roků bouřlivého života staví člověka na práh stáří. Důkladně zemdlený, zmalátnělý, zklamaný, si nepřeje víc než odpočinek, který hledal v tomto klidném městě, v Aleppu, poznával, že se mu osud staví pořád do cesty.

Bylo by rozumné, kdyby zůstal v Aleppu, když se Ibrahim chystal vtrhnout do Sýrie? Ovšem, šlo tu především jen o výpravu proti pašovi ze Saint Jean d'Acru. Odtáhne však místokrál se svou vítěznou armádou, až sesadí Abdallaha? Bude jeho ctižádost potrestáním viníka nasycena? Nepoužije příležitosti, aby se pokusil o úplné podmanění Sýrie, která je stálým cílem jeho tužeb? A nebudou Ibrahimovým vojskem po Saint Jean d'Acre také ohrožena města jako Damašek, Sidon, Aleppo? Tohoto bylo nutno se obávat.

Kamylk-paša přistoupil tentokrát ke konečnému rozhodnutí. Nechtějí jeho, nýbrž jen jeho bohatství, po němž se pachtil Murad a které mu chtěl tento jeho příbuzný vyrvat, ovšem s povinností odevzdat větší část místokrálovi. Dobrá; je záhodno ukrýt toto bohatství, skrýt je na tajném místě, kde by je nikdo nemohl najít. Potom čekat na možné události a později, buď až se Kamylk-paša rozhodne odejít z východních zemí, ke kterým byl živě upoután, anebo až by byla Sýrie zase úplně bezpečná, že by se tam mohl zase bezpečně usídlit, zajít si pro poklad na místo, kde si ho zakopal.

Kapitán Zó schvaloval pašovy úmysly a nabídl se, že je provede takovým způsobem, aby toto tajemství nikdy nebylo prozrazeno. Byla zakoupena brigáda. Bylo najmuto nejružnější mužstvo z lodníků, kteří spolu neměli žádné styky – ani národnostní. Soudky byly vevaleny dovnitř, aniž by někdo tušil, co obsahují. Dne 13. dubna vyjela loď, na které se bohatý Egyptan chystal na cestu, z přístavu Lataka na širé moře.

Jak je už známo, bylo pevným úmyslem Kamyłka-paši najít ostrov, jehož zeměpisné místo by neznal nikdo než on a kapitán. Proto nyní záleželo na tom, aby mužstvo bylo natolik spleteno, že by nemohlo sledovat směr brigy. Kapitán Zó to dělal patnáct měsíců a měnil směr všemi možnými způsoby. Vyjela už loď ze Středozemního moře, a když vyjela, kde se nyní nalézá? Projela již ostatní moře staré pevniny? Byla ještě u Evropy, když objevili tento nový ostrov? Bylo jisté jen to, že briga byla hnána různými klimaty, různými pásy, že ani ten nejlepší námořník nemohl říct, kde se nyní loď nachází. Protože byla zásobena na víceletou plavbu, nikdy nepřistávala u pobřeží, aby načerpala pitnou vodu, ale stále se od pevniny, kterou znal pouze kapitán Zó, vzdalovala.

Bylo už také řečeno, že Kamylk-paša plul dlouho a stále nenacházel vhodný ostrov a že, když už byl odhodlán vhodit své bohatství do moře, se jim najednou tak toužebně vyhledávaný ostrov objevil.

Toto jsou události související s historií Egypta a Sýrie, které jsme tady museli vykreslit. Později bude sotva nutné se o nich zmiňovat. Vypravování nyní zabočí na dráhu mnohem fantastičtější, než by se podle vážného začátku očekávalo. Proto bylo zapotřebí je založit na pevném základě a to právě autor tady učinil – nebo se alespoň o to pokusil.

III. KAPITOLA

ve které je neznámý ostrov přetvořen v nedobytnou pokladnu

Kapitán Zó dal kormidelníkovi příslušné rozkazy. Nato dal stáhnout plachty, aby mohl lodi lépe vládnout. Jemný ran- ní větřík zavíval od severovýchodu. Briga mohla pohodlně do- jet k ostrovu jen pomocí přední trojstranné stěžerní a brigové plachty, takže ostatní plachty bylo možné bez potíží stáhnout. Až moře vystoupí, bude loď před příbojem v blízkosti ostrova dobře chráněná.

Zatímco se Kamylyk-paša opíral o palubní okřídlí a pohlížel upřeně kupředu, manévroval kapitán, stoje na přídi, s obratností zkušeného lodníka mezi úskalími, o kterých mu jeho mapy ne- podávaly žádné zprávy.

Bylo proto zcela jisté, že jim zde hrozí opravdové nebezpečí. Pod touto klidnou hladinou bez vyčnívajících balvanů bylo těž- ké rozeznat úskalí, která snad někde trčela pod samou hladinou. Vodní dráhu neoznačovalo žádné mořské znamení. Bylo však dobře vidět, že přístup k ostrovu je úplně volný. Podle toho, jak se k němu pomalu blížili, pozorovali, že kolem něho není žádná mělčina. Vrchní lodník, který spouštěl olovnici, neohlašoval ani žádné nápadné vyvýšeniny z mořské tůně.

Nyní se konečně ukázala podoba ostrova ve vzdálenosti asi jedné míle, nyní, když slunce vystoupilo od východu na západ a když se hustá mlha ztratila.

Byl to skutečně ostrov, nic jiného než ostrov, který by se žádný stát nesnažil podmanit své vládě, protože nestál za tu náhamu – žádný stát, kromě lakotné Anglie, což se rozumí samo sebou. A že tato skalní skupina byla hydrografiím neznámá, dostatečně dokazuje, že nebyla označena na žádné sebenovější mapě, protože si z ní Velká Británie neudělala druhý Gibraltar, aby odtud mohla hájit své vodstvo. Bylo jisté, že tato skupina ležela mimo mořské cesty, anebo že se nedávno vynořila.

Celkovým svým zjevem představoval ostrov dost souvislé návrší, jehož obvod měřil sotva tři sta sáhů. Tvořil nepravidelnou elipsu sto padesáti sáhů délky a šedesáti až osmdesáti sáhů šířky. Nebyl však seskupením vulkanických skal nakupených jedna na druhé, zdajících se vzdorovat zákonům rovnováhy. Neboť nebylo žádné pochyby, že vznikl ponenáhlym a postupným vystupováním pozemské kůry. Jeho vznik se nemohl přičítat rychlému vzednutí, ale nenáhlému vynořování z mořských hlubin. Jeho břeh se nerozpadal v zálivy více nebo méně hluboké, anebo v nesčetné cípy. Nepodobal se žádné mušli, na níž příroda neplýtvala mnoho různých fantazií svého bujného rozmaru, jevil naopak pravidelnost hořejší škeble ústřice, nebo lépe řečeno štítka želvy. Tento štítek byl oblý po krajích a do středu se vyvyšoval tak, že jeho nejvyšší bod se tyčil asi sto padesát stop nad mořskou hladinou.

Rostly na jeho povrchu stromy? Nerostl ani jediný. Snad se na něm nalézaly stopy nějaké vegetace?... Ani to ne. Tedy známky obydlenosti?... Po té tady nebylo ani sebemenší potuchy. Tento ostrov nebyl nikdy obydlen – o této věci se nedalo pochybovat – protože ani nemohl být obydlen. Poněvadž jeho zeměpisné místo nebylo nikde označeno a poněvadž se

vyznamenával mramorovou suchostí, nemohl si Kamylyk-paša přát lepší místo, když hledal jistotu, bezpečnost a neznámost místa, do jehož nitra chtěl ukrýt svůj poklad.

„Skoro se zdá, jako by jej příroda k tomu účelu schválně utvořila!“ řekl si v duchu kapitán Zó.

Briga plula nyní pomalu a zmenšovala část po části vzdálenost, která ji dělila od ostrova. A když už byla od něho vzdálena sto dvacet šňůr, ozval se rozkaz, aby se spustila kotva. Okamžitě se kotva, odvázaná od ráhna a táhnoucí za sebou řetěz skrz otvor v přídi, dna zachytila v hloubce asi osmadvaceti šňůr.

Bylo tedy patrné, že tato skalní spousta je alespoň z této strany neobyčejně příkrá. Proto se k ní mohla loď přiblížit ještě víc a snad až k samotnému břehu bez obavy, že se octne na mělčině. Nicméně však bylo lepší zakotvit raději v této vzdálenosti. Když byla briga konečně upevněna kotvou, vytáhl vrchní lodník poslední plachty a kapitán Zó vystoupil na palubu:

„Mám připravit velký člun, Excellence?“ zeptal se.

„Nikoliv... jen jolu. Nejraději bych chtěl, kdybychom přiřazili pouze my dva.“

„Jak je Excellenci libo!“

Po malé chvíli už seděl kapitán na přídi joly a držel v rukou dvě lehká vesla; Kamylyk-paša seděl vzadu. Po několika okamžicích přirazil člun za malým výběžkem, kde bylo vystoupení na pevninu snazší. Kapitán pevně zachytil metací kotvou člun o skalní trhlinu a Jeho Excellence se stala pánem ostrova.

Nebyla tady vystrčena žádná vlajka ani se v okolí neozvala rána z děla. Protože se tohoto ostrova nezmocňoval žádný stát, ale jen soukromník, který přiřazil k tomuto ostrovu s úmyslem opustit jej po třech nebo čtyřech hodinách.

Kamylyk-paša a kapitán Zó okamžitě zpozorovali, že sklon tohoto ostrova neleží na písčitém základě; vystupoval z moře v úhlu asi padesáti nebo šedesáti stupňů. Nyní už nebylo žádné

Kamyk-paša seděl vzadu...

pochybnosti, že má děkovat svému vzniku vynoření z podmorských hlubin.

Zahájili svou vyzvědačskou obchůzku, stoupající po hraněném křemenu, neposkvrněném dosud žádnou lidskou stopou. Na některém místě se ani břeh nezdál být prosáklý solí příbojů. Na mnohém a přirozeně zhraněném povrchu nebylo vidět žádné vodstvo, pouze vodu v mělkých důlcích, zbytek posledních dešťů. Vegetace nebyla zastoupena ani lišejníky, mořskými mechy, mořskou trávou nebo jinou rostlinou dost divoce bující na skalách, kam vítr zanesl nějaké semeno. Ani mušle tady nebyly, ať živé, nebo vymřelé – proč, bylo skoro nepochopitelné. Sem a tam byla trocha ptačího trusu zbylého po množství racků a mořských vlaštovek, kteří jediní zastupovali v této končině živočišný život. Když Kamyk-paša a kapitán obešli ostrov, zamířili pak ke střední vyvýšenině. Nikde na obvodu nenašli známku, která by nasvědčovala dávné nebo nedávné návštěvě jeho povrchu. Všude stejná čistota skalních sklonů a chceme-li užít toho slova, mohli bychom říci, čistota zrovna křišťálová. Žádná nečistá stopa, žádné znečištění. Když oba vystoupili na vyvýšeninu trčící uprostřed tohoto želvího štítu, ocitli se nad mořskou hladinou ve výši sto padesáti stop. Usedli vedle sebe a zvědavě pozorovali obzor odhalující se před jejich zraky.

Na široké vodní poušti, která odrážela sluneční paprsky, nebylo nikde vidět pevnou zem. Bylo tedy patrné, že tento ostrov nepatřil mezi Kyklady, v nichž se objevují malé ostrůvky ve větším nebo menším počtu. Žádný skalní výběžek nepřetřehoval tuto mořskou část. Kapitán Zó marně hledal s dalekohledem před okem nějakou plachtu na této vodní spouště. V této chvíli byla úplně prázdná a briga tedy nebyla v nebezpečí, že bude zpozorována po dobu pěti nebo šesti hodin, kdy bude zakotvena asi šedesát šňůr od příkrého břehu.

„Víš zcela jistě, kde se nalézáme dnes, 9. září?“ zeptal se kapitána Kamylyk-paša.

„Zajisté, Excellence,“ odpověděl kapitán Zó. „Ostatně kvůli větší jistotě toto místo pečlivě zaznamenám.“

„To je ovšem velmi důležité. Ale jak je možné vysvětlit, že tento ostrov není dosud zaznamenán na mapách?“

„Podle mého zdání snad proto, že je teprve nedávného původu, Vaše Excellence. Ostatně nám prozatím stačí, že není na mapách a že máme jistotu jej zde zase najít, kdykoliv se Vaší Excellenci zamane sem doplout...“

„Dojedu, kapitáne, až pominou bouřlivé časy! Co mně na tom záleží, budou-li muset mé poklady ležet několik let zakopány v těchto skalách? Budou tady v lepší bezpečnosti, než by byly v Aleppu! Protože sem nemůže ani místokrál, ani jeho syn Ibrahim, ani ten ničemný Murad přijít a vyloupit je! A nežli bych měl toto bohatství odevzdat Muradovi, raději je zničím a vhodím na mořské dno!“

„To by byl nenapravitelný přehmat,“ dovolil si poznamenat kapitán Zó, „protože moře nikdy nevrátí, co bylo svěřeno jeho prohlubním. Proto je pro nás štěstím, že jsme tento ostrov našli. Ten vám alespoň uschová vaše poklady a zcela svědomitě vrátí.“

„Pojďme,“ řekl Kamylyk-paša. „Je záhodno, aby se náš výkon na dlouho neodkládal, protože by bylo dobře, kdyby naše loď nebyla v těchto končinách zpozorována...“

„Jsem vám k službám!“

„Ví někdo na lodi, kde se nacházíme?...“

„Nikdo! Opakuji znovu a mohl bych na to Vaší Excellenci přísahat.“

„Ani v jakém moři jsme?...“

„Ani v jakém moři, jestli snad u Starého nebo Nového světa. Křižujeme oceány už celých patnáct měsíců a v patnácti

měsících už může loď proplout velké vzdálenosti mezi pevninami, aby nemohlo být známo, kde se nalézá.“

Kamylk-paša a kapitán Zó sestoupili k zátoce, kde je očekávala jejich jola.

Když do ní vstupovali, zeptal se kapitán:

„A po tomto výkonu chce Excellence zamířit k Sýrii?...“

„To není mým úmyslem. Dříve než vstoupím do Aleppa, počkám ještě, až Ibrahimovy voje opustí provincii a až země zase nabude klid pod Mahmudovou vládou.“

„Neočekáváte tedy, že tato země bude připojena k místokrálovu panství?“

„Nebude, u samého Proroka,“ zvolal Kamylk-paša, kterého toto předpokládání vyrušilo z jeho obvyklého klidu. „Je sice možné, že v době, které se také dočkám, bude Sýrie připojena k panství Mehmeta Aliho, protože Alláhovy cesty jsou nevyzpytatelné. Ale že by se zase nevrátila úplně pod sultánovu moc... To zajisté nechce ani sám Alláh!“

„Kam se tedy hodlá Vaše Excellence z těchto končin prozatím uchýlit?...“

„Nikam, kapitáne Zó, nikam. Bude-li můj poklad v bezpečí mezi skalami tohoto ostrova, ať zde zůstane! My, kapitáne, budeme plout dál, jak jsme už tolik let společně pluli.“

„Budiž podle vašeho přání!“

Po několika málo okamžicích byli Kamylk-paša a kapitán Zó opět na palubě.

K deváté hodině přistoupil kapitán k prvnímu pozorování slunce, aby se dozvěděl zeměpisnou délku, pozorování, které pak doplnil druhým o polední, v okamžiku, kdy souhvězdí probíhá poledníkem, které mu mělo zase označit zeměpisnou šířku. Dal si přinést sextant, změřil výšku, a jak řekl Excellenci, šetřil přitom s důkladností co možná největší. Když si tento výsledek poznamenal, sestoupil do své kabiny, aby provedl výpočty,

podle nichž by mohl přesně určit polohu ostrova, a aby konečně určil pozorovanou poledníkovou vzdálenost.

Především však dal rozkaz, aby se připravila šalupa. Mužstvo do ní mělo naložit sudy uložené na dně a rovněž všechny k dílu potřebné nástroje, lopaty, motyky a cement.

Do devíti hodin bylo všechno přichystáno. Šest lodníků pod vedením vrchního lodníka usedlo do šalupy. Netušili ani částečně, co asi skrývají tyto tři sudy, ani proč je jdou zakopat do nějakého koutku tohoto ostrova. Nikomu to nevrtalo hlavou a nikdo se tím také neznepokojoval. Lodníci, vycvičení v poslušnosti, byli jako němý stroj a vykonávali práci, aniž se ptali na její příčinu.

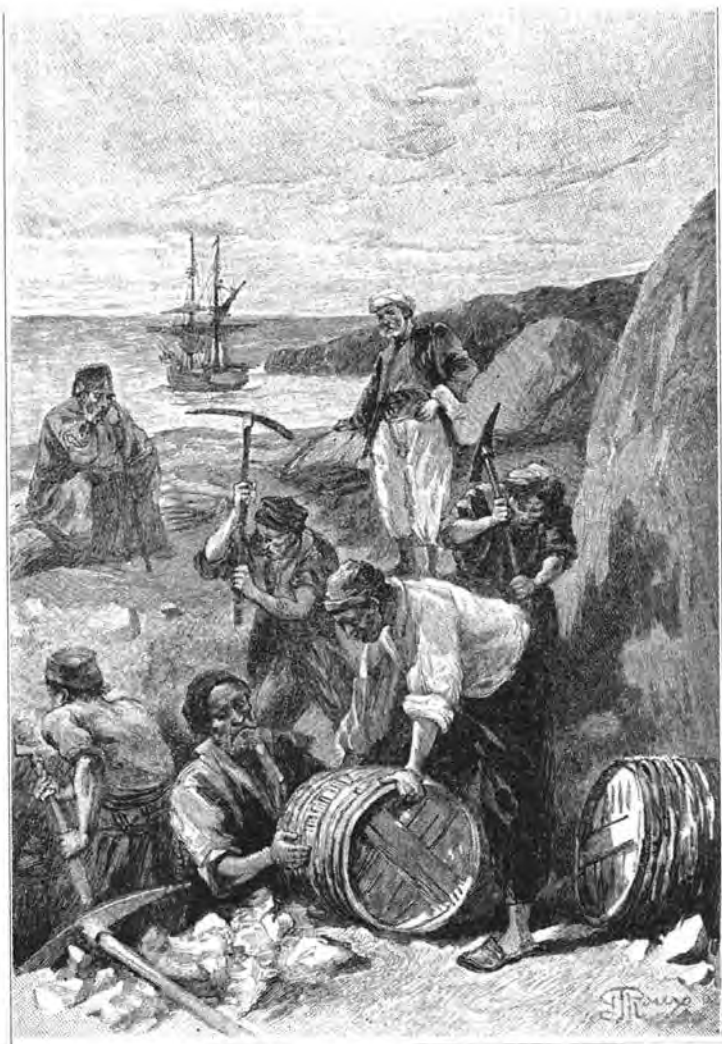
Kamylk-paša a kapitán Zó usedli vzadu do šalupy, která dorazila k ostrovu několika vzmachy vesel.

Nyní jim především šlo o to najít místo, kde by se mohla vykopat jáma, a sice ne příliš blízko u břehu, aby ve zlých časech rovnodennosti nebylo příliš bičováno vlnami, ani příliš vysoko, aby se vyhnuli nebezpečí zřícení. Takové místo konečně našli pod skálou kolmo seříznutou na straně obrácené k jihovýchodu.

Na kapitánův rozkaz vyvalilo mužstvo ze člunu tři sudy a vyneslo nástroje k tomu místu. Nato na něm začalo vykopávat půdu.

Jejich práce byla dost krušná. Zhraněný křemen byl samozřejmě nepovolnou látkou. Co jejich kladiva odtrhla, bylo pečlivě odloženo, aby se tím mohla vyplnit jáma, až se do ní ponoří sudy. Bylo zapotřebí skoro celou hodinu, aby se dokopali do jámy v hloubce pěti až šesti stop v téže šířce, – skutečný hrob, v němž by nebožtíkův spánek nebyl nikdy vzrušován rozpoutanou bouří.

Kamylk-paša seděl nedaleko, se zadumaným pohledem a s duchem smutným následkem jakési trapné sklíčenosti. Ptal se v duchu sám sebe, jestli by nebylo lépe ulehnout vedle těchto

Když byly sudy spuštěny do jámy, pohlédl na ně Kamyk-paša naposledy.

pokladů a usnout věčným spánkem?... Opravdu by nikde nenašel tak bezpečný hrob před lidskou nespravedlností a zlomyslností!

Když byly sudy spuštěny do jámy, pohlédl na ně Kamylyk-paša naposledy. V této chvíli soudil kapitán Zó z jeho podivného chování, že chce odvolat daný rozkaz, vzdát se svého úmyslu a pustit se zase na širé moře i se svým bohatstvím...

Ale nebyla to pravda, protože po chvíli dal znamení, aby se v práci pokračovalo. Nyní kapitán urovnal sudy těsně jeden vedle druhého a pak dal vyplnit jámu kousky křemene smočenými ve vápenné lázni. Takovým způsobem se brzo vytvořila tak pevná vrstva jako ostatní skály ostrova. A kromě toho kamení se spolu takto spleené sklenulo nad jámou a zcela ji vyrovnalo s okolní půdou. A až deště a závěje vyčistí její povrch, pak bude nesnadné najít místo, kde byl poklad zakopán.

Proto bylo nyní zapotřebí, aby se zde udělalo znamení – které nezmizí, znamení, aby člověk, jemuž by na tom záleželo, mohl toto místo najít. Za tím účelem vysekal dlátem vrchní lodník na kolmé stěně skály vyčnívající za jámou monogram, který vypadal následovně:

Ж

Byla to obě k jména Kamylyk paša, obrácená k sobě kolmou částí. Tímto znaméním se obyčejně podepisoval.

Nyní už neměli důvod se na ostrově déle zdržovat. Poklad byl uschován na dně jámy. Kdo jej najde tady, na takovém místě, a kdo by jej mohl z této neznámé skříňě vyzdvihnout?... Nikdo! Byl zde úplně v bezpečí, a odnesou-li si Kamylyk-paša a kapitán Zó své tajemství do hrobu, pak nastane spíše konec světa, než aby na něj někdo přišel.

Vrchní lodník odvezl mužstvo nazpět, zatímco Kamylyk-paša s kapitánem Zó usedli na břehu. Za malou chvíli už pro ně přijžděla šalupa a dovezla je opět na brigu.

Bylo právě tři čtvrtě na dvanáct. Počasí bylo překrásné. Nebylo vidět ani jediný mráček na nebi. A po čtvrt hodině mělo slunce dostoupit poledníku. Kapitán si šel pro sextant a chystal se, že prozkoumá poledníkovou výši. Když ji změřil, vypočítal z ní šířku s její pomocí délku na základě slunečního úhlu pozorovaného v devět hodin. Takovým způsobem zjistil zeměpisnou polohu ostrova s určitostí, která nepřipouštěla omyl ani o půl míle.

Když tento výkon dokončil a chtěl vystoupit na velitelský můstek, otevřely se dveře jeho kabiny.

A v nich se objevil Kamyk-paša.

„Už jsi zjistil polohu?...“ zeptal se ho.

„Ano, Excellence.“

„Dej to sem.“

Kapitán mu podal list papíru, na němž zaznamenal své výpočty.

Kamyk-paša si jej bedlivě prohlížel, jako kdyby si chtěl vrýt do paměti zeměpisné místo ostrova.

„Bedlivě tento papír uschovej,“ poručil kapitánovi.

„I náš lodní deník, kam jsi po celých patnáct měsíců zaznamenával naši cestu...“

„Tento deník se, Excellence, nedostane nikomu do rukou...“

„Abychom si tím však byli docela jisti, zničíš ho okamžitě...“

„Jsem poslušný vašich rozkazů!“

Kapitán Zó vzal do rukou seznam, v kterém byly zaznamenány ciframi různé směry brigy ve všech těch četných mořích, jimiž projížděli. Roztrhal jej a jeho listy od sebe uvolněné shořely v ohni.

Kamyk-paša nyní vstoupil s kapitánem na palubu a v tomto zakotvení byla strávena část dne.

V pět hodin odpoledne začaly na západě pokrývat oblohu mraky. Přes jejich jemné trhliny vrhalo zapadající slunce světlé pruhy, rozptylující po mořské hladině zlaté skvrny.

Kapitán Zó potřásal hlavou, protože jemu, jakožto zkušenému námořníkovi, se toto předpovídání zítřejšího počasí nelíbilo.

„Excellence, z těchto těžkých mraků nám hrozí silný vítr... a možná i bouře na noc!... Tento ostrov nám nemůže poskytnout žádné závětrí a já bych mohl, ještě než nastane soumrak, urazit nejméně deset mil proti větru.“

„Vždyť nás tady beztoho nic nezdržuje, kapitáne,“ odpověděl Kamylyk-paša.

„Tak vyplujeme!“

„Nemusíš ještě jednou zkoumat, na kterém poledníku a rovnoběžce se nalézáme?...“

„Nemusím, Excellence, jsem si docela jistý, kde jsme, jako jsem si jistý, že mám matku.“

„Natáhněme tedy plachty!“

„Okamžitě, Excellence.“

Přípravy byly vykonány rychle. Kotva opustila dno a byla vytažena rumpálem. Plachty byly nataženy proti větru a lodi dán směr na západ o čtvrtinu více k severu.

Kamylyk-paša stál na zádi a pozoroval neznámý ostrov, pokud večerní jasno ještě rýsovalo podobu. Nakonec se ztratila skalní spousta v husté mlze. Ale bohatý Egyptan byl přesvědčen, že najde jeho místo, kdy bude chtít... a s ním i svůj uschovaný poklad – poklad v ceně deseti milionů franků ve zlatě, diamantech a drahokamech.

IV. KAPITOLA

ve které se čtenáři představují mistr Antifer a Gildas Tregomen, dva přátelé úplně odlišných vlastností

Každé sobotní odpoledne propukal lodník Antifer, kouřící Kdýmku – pravou kuřáckou s krátkou troubelí –, ve vztek, z něhož se nevymanil dříve než po hodině, když se zase rozveselil na útraty souseda a přítele, mistra Gildase Tregomena. A co bylo příčinou toho vzteku? To, že na jedné mapě v nějakém starém atlase nakreslené podle Merkatorovy projekce, nemohl nalézt, co hledal.

„Prokletý poledník!“ volal... „Čertův poledník... I kdyby probíhal Satanášovou pecí, jsem nicméně rozhodnut po něm postupovat od začátku až na konec!“

Chtěl tento úmysl přeměnit ve skutek a rozrýval nehtem onen zlořečený poledník. Následkem toho byla tato mapa vytečkována tužkou a propíchána hroty kružítko jako sítko na kávu.

Rovnoběžka, která byla příčinou zaklínání mistra Antifera, byla zaznamenána na žlutém pergamenovém proužku, který mohl zavodit se zežloutlým plátnem španělské vlajky: 24 stupňů 37 minut severní šířky.

Dole v rohu proužku bylo možné číst slova napsaná červeným inkoustem: